

ROM ROUTINES

BASIC INTERPRETER

DICK VAN DEN BERGE

INLEIDING.

BEELDSCHERM

- 1.1 Wis scherm
- 1.2 Wis venster
- 1.3 Wis n regels
- 1.4 Output CHAR.
- 1.5 CR + LF
- 1.6 Cursor op n,m
- 1.7 Output TEXT
- 1.8 Cursor Aan / Uit
- 1.9 Cursor adres
- 1.10 Adres n,m

OMZETTINGEN

- 3.1 Hex naar ASCII op scherm
- 3.2 Hex naar ASCII
- 3.3 Hex naar Single Precision
- 3.4 ASCII naar Hex
- 3.5 SP/DP naar ASCII

FUNKTIES

- 4.1 SQR (X)
- 4.2 INT (X)
- 4.3 CINT (X)
- 4.4 $X \wedge Y$
- 4.5 SIN (X)
- 4.6 RND (1)
- 4.7 INT (n * RND (1))
- 4.8 ABS (X)
- 4.9 ATN (X)
- 4.10 COS (X)
- 4.11 EXP (X)
- 4.12 LOG (X)
- 4.13 FIX (X)
- 4.14 TAN (X)
- 4.15 X MOD Y

DIVERSEN

- 7.1 Delay
- 7.2.1 Koude START
- 7.2.2 Warme START
- 7.2.3 RUN, RUN n

KEYBOARD

- 2.1 KB Status
- 2.2 Wacht op toets
- 2.3 Wacht op toets + ASCII omzetting
- 2.4 Toetscode naar ASCII
- 2.5 Kleine- naar Hoofdletters
- 2.6 Scan KB
- 2.7 Invoer Integers
- 2.8 Line Input
- 2.9 Toetsen verwisselen
- 2.10 Hoofd- naar Kleine letters
- 2.11 Langzame KB-Input routine
- 2.12 Snelle KB-Input routine

REKENROUTINES

- 5.1 Integers optellen
- 5.2 Integers aftrekken
- 5.3 Integers vermenigvuldigen
- 5.4 Integers delen
- 5.5 Integer-deling

HOOKS

- 6 Inleiding
- 6.1 Tabel
- 6.2 Cursor Uit
- 6.3 Cursor Veranderen
- 6.4 NO-LIST
- 6.5 Single Step BASIC
- 6.6 Functietoetsen : Directe Mode
- 6.7 : Tijdens Executie
- 6.8 : Via &H 60D3
- 6.9 Piepend toetsenbord
- 6.10 Klok

Dit is een selectie uit de ROM routines van de P2000T ; hieronder vallen zowel de MONITOR-ROUTINES (&H 0000 - &H 1000), als ook de ROUTINES uit de BASIC INTERPRETER (&H 1000 - &H 5000).

Notatie

De gebruikte adressen en getallen zijn Hexadecimaal (afgekort HEX). Als in enkele voorbeelden decimale getallen gebruikt worden, is dit expliciet aangegeven. Intypen van de machinetaalroutines gaat het best met een MONITOR / DISASSEMBLER PROGRAM (Bv. Cassette A 212).

WERKGEBIEDEN, TABELLEN, BUFFERS

KB buffer	&H 6000 - 600B	Opslag ingetypte toetsen
INPUT (EDIT) buffer	6260 - 635F	voor EDITTEN van regels
PRINT BUFFER	651C - 6535	Verzamelen van grote getallen

Variabelen Type Tabel	640D - 6426
STRING opslag Tabel	63BA - 63D9

CASSETTE HULP-HULP HEADER	6103 - 6112
CASSETTE HULP HEADER	6130 - 614F
CASSETTE HEADER	6030 - 604F

FAC = WRA1 = &H 6509 - 6510	6509 A B 650D F 6510
WRA2 = 6513 - 651A	## ## ## ## ## ## ## ## ## ## ##
	----- INT
	LSB MSB

----- SP
LSB MSB EXP

----- DP
LSB MSB EXP

Verklaring : FAC = Floating Point Accumulator = WRA1
WRA1 = WORK AREA no.1

Hierin worden de resultaten van een berekening opgeslagen, alvorens ze aan BASIC worden doorgegeven.

WRA2 is identiek in opbouw met WRA1.

Om herkenbaar te zijn, hebben deze rekenresultaten een vaste plaats en een vast formaat :

een INTEGER	beslaat 2 byte (LSB voorop) en begint in &H 650D
een SINGLE PRECISION	4 (,, Exponent achter) vanaf 650D
een DOUBLE PRECISION	8 (,, ,,) 6509

Leeg, ongebruikt gebied &H 6150 - 61FF (geschikt voor eigen routines)
6360 - 63B3

ROUTINE	HEX. CODE	FUNKTIE-OMSCHRIJVING	REGISTERS
.1 CALL 121B	CD 1B 12	WIS BEELSCHEM = CHR\$(12) en zet cursor linksboven	Gebruikt : A, B, DE, HL
1.2 CALL 12D4	CD D4 12	WIS VENSTER = CHR\$(22) vanaf cursorplaats tot onderaan	Gebruikt : alle reg. behalve C
1.3 LD HL, startadres LD A, regels CALL 0035	21 yy xx 3E nn CD 00 35	WIS AANTAL REGELS xxyy = schermplaats &H nn = regels in &H	Gebruikt : A, B, HL
1.4 LD A, karakter CALL 1386	3E ch CD 86 13	Zet CHAR in A op scherm op huidige cursorplaats ch = karakter in ASCII-&H Cursor 1 plaats opgeschoven.	Exit : AF, BC, DE, HL onveranderd
N.B. ch kan ook een stuurkarakter zijn, CHR\$(1)-CHR\$(31) b.v. LD A, OD zet cursor voor aan de regel CALL 1386 (CR = carriage return)			
LD A, OA zet cursor 1 regel lager CALL 1386 (LF = linefeed)			
Andere mogelijkheden voor A zijn :			
A = 01 cursor aan = 02 cursor uit = 07 piep = 0B wis char. links van cursor = 0C wis venster			
A = 10 cursor 1 stap naar links = 11 omhoog = 12 omlaag = 13 naar rechts			
1.5 CALL 1A2A	CD 2A 1A	Doe CARRIAGE RETURN + LINEFEED	Exit : A = 0 BC, DE, HL onver- anderd
1.6 LD HL, mmnn LD (60B3), HL	21 nn mm 22 B3 60	Zet CURSOR in kolom &H nn + 1 en op regel &H mm + 1 N.B. cursor verschijnt pas na volgende PRINT-opdracht	
1.7 LD HL, TEKSTPTR CALL 3383	21 yy xx CD 83 33	Zet een TEKST op het scherm vanaf de cursorplaats	BC, DE onver- anderd
De TEKST moet in ASCII-code staan, het einde van de tekst wordt aangegeven door een 0 HL wijst naar het adres &H xxyy waar de eerste byte van de TEKST zich in het geheugen bevindt.			
1.8 CALL 1ADD CALL 1AE1	CD DD 1A CD E1 1A	Zet de CURSOR AAN (de opdracht wordt pas uitgevoerd na de volgende PRINT-opdracht).	
1.9 CALL 10B5	CD 85 10	Haal CURSOR-ADRES in HL	Exit : HL = cursor schermadres
1.10 CALL 10BD	CD 8D 10	Bereken SCHERMADRES van locatie, in kolom mm + 1 in regel nn + 1 (&H)	Entry : HL = nmm Exit : HL = adres A, BC, DE onveranderd

ROUTINE	HEX. CODE	FUNKTIE-OMSCHRIJVING	REGISTERS
2.1 CALL 0029	CD 29 00	Opvragen van KB-STATUS	Exit : C = stopptoets, Z = geen toets BC, DE, HL onveranderd
2.2 CALL 0026	CD 26 00	Wacht op TOETSINDRUK	Exit : Toetscode in A
2.3 CALL 193A	CD 3A 19	Wacht op TOETSINDRUK + omzetting in ASCII	Exit : In A ASCII-code BC, DE, HL onveranderd
2.4 CALL 1959	CD 59 19	OMZETTING TOETSCODE naar ASCII-code	Entry : A = toetscode Exit : A = ASCII-code Gebruikt HL
2.5 CALL 2F2E	CD 2E 2F	Omzetting KLEINE letters naar HOOFDletters in ASCII	Entry : A kl. letter Exit : A hoofdletter
2.6 RST 38 LD A, (600D)	FF 3A 0D 60	SCAN KB, maar wacht niet op indruk	Exit : A = &H FF als geen toets ingedrukt als wel : A = toetscode

N.B. Deze routine is zo snel dat hij meestal
de < RET > ziet van de START opdracht.

2.7 INPUT ROUTINE VOOR INTEGER GETALLEN

LD HL, 5280	21 80 52	Bufferadres op scherm
PUSH HL	E5	
CALL 193A nog	CD 3A 19	Wacht op een nieuw cijfer
LD (HL),A	77	
INC HL	23	
CP OD	FE 0D	is < RET > ingedrukt ?
JR NZ nog	20 F7	neen, herhaal
POP HL	E1	
CALL 28AC	CD AC 28	Omzetting ASCII naar HEX in DE Invoer : Getal intypen via KB Exit : Hexadecimale waarde in DE

N.B. Deze routine verzamelt een aantal cijfers die via het kleine of grote toetsenbord worden ingetypt. De cijfers worden gelezen door CALL 193A (zie 2.3) en opgeslagen in ASCII in een buffer die op het scherm staat, zodat de cijfers direkt leesbaar zijn. Het totale getal moet kleiner zijn dan 65529. Om te stoppen wordt de < RET >-toets ingetypt. Het tot dan toe verzamelde getal wordt dan door de routine CALL 28AC (zie 3.4) omgezet in een HEX-getal (een INTEGER) en in register DE gezet. Als een typefout gemaakt is, wordt alleen dat gedeelte van het getal omgezet, dat voor het eerste non-numerieke karakter staat.

2.8 CALL 1900	CD 00 19	LINEINPUT via KB	INPUT : typ willekeurige tekst.
---------------	----------	------------------	---------------------------------

N.B. De routine zet zelf eerst een ? op het scherm, daarachter wordt de tekst ingetypt
Beeindig de tekst met < RET >, de tekst moet < 256. :
CALL 1911 doet hetzelfde, maar zet geen ? op het scherm.

ROUTINE	HEX. CODE	FUNKTIE-OMSCHRIJVING	REGISTERS
---------	-----------	----------------------	-----------

3.1 CALL 3E9A	CD 9A 3E	Omzetting HEX in HL naar DECIMAAL + Output naar scherm Er wordt 16 geprint. Gebruikt alle registers	Entry : b.v. HL = 0010
---------------	----------	---	---------------------------

3.2	Omzetting	: HEX Integer naar ASCII	Exit : HL = einde buffer Resultaat in ASCII in buffer
LD HL,0010	21 10 00	willekeurige INT in HL	
LD (650D),HL	22 0D 65	move INT naar WRA1	
LD BC,0606	01 06 06	voorkom decimale punt	
LD HL,7000	21 00 70	HL = bufferadres voor resultaat	
CALL 426A	CD 6A 42	INT in WRA1 naar ASCII in buffer	

Floating Point Accumulator FAC = WRA1 = WORK AREA = &H 6509 - 6510
WRA2 = 6513 - 651A

B bepaalt de plaats van de scheidingskomma.

C bepaalt de plaats van de decimale punt.

N.B. : Als BC = 0300 dan resultaat 00,016, Als BC = 0001 dan resultaat .00016
0200 0,001,6 0002 0.0016
0100 ,000,16 0003 00.016

3.3	Omzetting	: HEX INT naar Single Precision (SP)
-----	-----------	--

LD HL,0064	21 64 00	zet een willekeurige integer
LD (650D),HL	22 0D 65	in WRA1 (HL : 100 decimaal)
LD A,02	3E 02	zet type op INT
LD (63B6),A	32 B6 63	
CALL 38AB	CD AB 38	omzetting INT in WRA1 naar SP WRA1 bevat nu < 00 00 48 87 > = 100

3.4	Omzetting	: ASCII naar HEX INTEGER
-----	-----------	--------------------------

LD HL,7000	21 00 70	HL = pointer naar ASCII
CALL 28AC	CD AC 28	Omzetting : binair INTEGER in DE
LD (7020),DE	ED 53 20 70	save INT in buffer

Zet zelf de ASCII cijfercodes in de buffer vanaf &H 7000. HL moet een pointer zijn naar dit opslagadres. De omzetting stopt als het eerste non-numerieke char. gevonden wordt. Het resultaat komt als een (hex) INTEGER in DE te staan.

Vb. : de ASCII string voor het getal 1000 (decimaal) moet omgezet worden ;
zet dan achter 7000 : 31 30 30 30 30 00
Het resultaat is : DE = 03E8 , dit staat in de buffer achter 7020
vermeld als E8 03 .

pm.: De MAXIMUM grootte van het ASCII-getal mag 65529 zijn. Grotere getallen worden niet geaccepteerd wegens een ingebouwd plafond in de ROM-routine (zie adres 28B6). Omdat deze routine ook gebruikt wordt om de ingetypte regelnummers te converteren, is dit tevens de reden dat geen regelnummers boven de 65529 kunnen voorkomen ! ("Normale" INTEGERS lopen tot 65536).

3.5 CALL 3E9A	CD A9 3E	Omzetting SP (of DP) naar ASCII
		Omzetting van SP-getal in WRA1 in zijn ASCII equivalent
		Het resultaat staat in de Printbuffer achter &H 651C.
650D/OE/OF/10	CD CC 4C 7D	WRA1 bevat de SP voorstelling van de decimale breuk 0.1
LD A,04	3E 04	zet type op SP
LD (63B6),A	32 B6 63	
CALL 3E9A	CD A9 3E	

Voor omzetting van D(ouble) P(recision) moet WRA1 de DP voorstelling bevatten (6509-6510) en het type moet op B gezet worden (LD A,0B).

Dick van den Berge (c) - H.Boschstraat 10 - Hazerswoude (dorp) - 01728-8239
31-03-87 EDUKATIEVE- & SYSTEEM SOFTWARE - Broederhof 11 - 5504 JC Veldhoven.

2.9 V E R W I S S E L E N V A N T O E T S E N

Hiermee kunt u b.v. bereiken dat als u de toets "A" indrukt op het scherm de letter "B" verschijnt (Toepassing : als cryptografische versleuteling van uw toetsenbord). Heel frustrerend is b.v. de <Return> toets in iets anders te veranderen, omdat dan geen enkele opdracht meer gegeven kan worden, wegens ontbreken van de <RET> toets.

De verwisseling vindt plaats via een reeds aanwezige, maar normaal lege correctietabel op 1F1D ; een pointer op &H 6094 verwijst naar deze tabel.

Zet nu op &H 6094/6095 een adres dat naar een eigen tabel wijst :

&H 6094	50	
6095	61	Startadres van eigen tabel = &H 6150
&H 6150	02	Aantal te verwisselen paren
6151	22	toetscode van "A" = 34 = &H 22
6152	42	ASCII van "B" = 60 = &H 42
6153	1D	toetscode van "B" = 29 = &H 1D
6154	41	ASCII van "A" = 65 = &H 41

Hiermee is voortaan toets "A" door "B" vervangen en "B" door "A". De tabel bevat als eerste getal het aantal te verwisselen paren ; vervolgens komen er steeds paren : het eerste getal daarvan is de toetscode van de te vervangen letter, het tweede getal is de ASCII-waarde van de letter die ervoor in de plaats komt. (Voor de ASCII's en Toetscodes zie Gebruiksaanwijzing BASIC NL pag. 141, 145, resp. 151).

2.10 H O O F D L E T T E R S N A A R K L E I N E L E T T E R S

In BASIC gebruikt u POKE &H 60B6,0 als u HOOFDLETTERS op het scherm wilt zien : dit werkt goed : of u nu een Hoofdletter intypt (via SHIFT<toets>) of een kleine letter (alleen <toets>), steeds ziet u Hoofdletters verschijnen.

Echter POKE &H 60B6,1 doet niet hetzelfde voor de kleine letters ; een ingetypte kleine letter (type <toets>) komt klein op het scherm, maar een ingetypte Hoofdletter (type in SHIFT<toets>) blijft gewoon een Hoofdletter op het scherm.

In machinetaal kunt u wel omzetting in beide richtingen uitvoeren :

HOOFD naar kleine :

LD A, ASCII	b.v. ASCII = &H 41 = 65 = "A"
OR 20	41 OR 20 = &H 61 = 97 = "a"

klein naar HOOFD :

LD A, ASCII	b.v. ASCII = &H 61 = 97 = "a"
AND 5F	61 AND 5F = &H 41 = 65 = "A"

De ASCII codes voor de kleine letters zijn steeds 32 (= &H 20) groter dan de overeenkomstige Hoofdletters, b.v.

"A" = &H 41 = 01 00 0001

"a" = &H 61 = 01 10 0001

d.w.z. in de Hoofdletters is bit 5 = 0,

in de kleine letters bit 5 = 1

De OR 20 en AND 5F opdrachten zetten dit 5e bit op de gewenste waarde.

4.1 BEREKEN SQR (X)

De SQR Routine kan alleen wortels trekken uit S(ingle) P(recision) getallen ; dit getal X moet aangeboden worden in WRA1. Wilt u een wortel trekken uit een INTEGER, dan moet deze INTEGER omgezet worden in een SP, en in WRA1 gezet.

Ub.1. SQR (X) met $X = 100.0$, als SP : $X = 00\ 00\ 48\ 87$

LD A,04	3E 04	zet type op SP
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL, BUFFER	21	HL = pointer naar adres waar SP staat
CALL 375D	CD 5D 37	move SP naar WRA1
CALL 4370	CD 70 43	SQR (SP) als SP in WRA1
		Als resultaat bevat WRA1
		00 00 20 84 = 10

Ub.2. SQR (X) met $X = 100$ als INTEGER

LD A,02	3E 02	Zet type op INT
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL,0064	21 64 00	input X als INTEGER ($X\% = 100 = \&H\ 64$)
LD (650D),HL	22 0D 65	zet X in WRA1
CALL 38AB	CD AB 38	omzetting INT naar SP in WRA1 (zie 3.3)
CALL 4370	CD 70 43	bereken SQR (SP)
CALL 3831	CD 31 38	omzetting SP naar INT in WRA1
		Als resultaat bevat WRA1
		(650D/E) = A0 00 = 10 = SQR (100)

4.2 BEREKEN INT (X)

Deze functie berekent het INTEGER gedeelte van het SP getal X. X wordt aangeboden in WRA1 ; het resultaat staat ook in WRA1.

LD A,04	3E 04	zet type op SP
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL, BUFFER	21	HL = pointer naar SP getal
CALL 375D	CD 5D 37	verplaats SP naar WRA1
CALL 3937	CD 37 39	bereken INT (X) in WRA1
RET	C9	

BUFFER 00 00 40 81 = SP voor 1.5
 Resultaat : WRA1 bevat (650D) : 01 = INT (1.5)

4.3 BEREKEN CINT (X)

Deze functie zet een SP getal om in een INTEGER. X wordt aangeboden als SP in WRA1, het resultaat komt ook in WRA1.

LD A,04	3E 04	zet type op SP
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL, BUFFER	21	verplaats SP naar
CALL 375D	CD 5D 37	WRA1
CALL 3831	CD 31 38	bereken CINT (X)
RET	C9	

BUFFER 00 00 40 81 = SP voorstelling van 1.5
 Resultaat staat in WRA1 (650D) : 02 = CINT (1.5)

4.4 MACHTISVERHEFFEN X^Y

Deze functie verheft X tot de macht Y .

Vereiste invoer : X is een SP getal op de STACK

Y is een SP getal in WRA1

Het resultaat komt als SP, ook in WRA1.

INTEGER waarden voor X en Y worden eerst omgezet naar SP.

LD HL, RETADRES	21	zet een returnadres
PUSH HL	ES	op STACK
LD A,02	3E 02	voer in $X = 2$ als INTEGER type
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL,0002	21 02 00	$X = 2$
LD (650D),HL	22 0D 65	zet X in WRA1
CALL 38AB	CD AB 38	omzetting van INT naar SP in WRA1
CALL 3750	CD 50 37	verplaats SP (in WRA1) naar STACK
LD A,02	3E 02	voer in $Y = 3$ als INTEGER type
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL,0003	21 03 00	$Y = 3$
LD (650D),HL	22 0D 65	zet Y in WRA1
CALL 38AB	CD AB 38	omzetting van INT naar SP in WRA1
JP 437C	C3 7C 43	bereken X^Y

RETADRES Het resultaat staat nu als SP in WRA1.
 $2^3 = 00\ 00\ 00\ 84 = 8$.

Opm.: de aanroep van X^Y gebeurt met JP 437C (i.p.v. CALL), omdat de STACK in gebruik is voor de opslag van X .
 Om de terugkeer te verzekeren moet daarom een RETURNADRES op STACK gezet worden (van te voren : LD HL, RETADRES en PUSH HL). De X^Y routine keert dan terug naar RETADRES = 1e adres na bovenstaand aanroep programma.

4.5 BEREKEN SIN (X)

Om de SIN te kunnen berekenen, moet de hoek X , uitgedrukt in radialen, als SP getal in WRA1 gezet worden.

Doe deze berekening van te voren, en zet de gevonden SP waarde klaar op HOEKADR en vervolg dan met :

LD A,04	3E 04	zet type op SP
LD (63B6),A	32 B6 63	
LD HL, HOEKADR	21	HL = pointer naar hoekwaarde
CALL 375D	CD 5D 37	verplaats SP op adres HL naar WRA1
CALL 44DD	CD DD 44	bereken SIN (X)

Het resultaat staat nu als SP in WRA1.
 Het SP getal kan m.b.v. Routine 3.5 in leesbare ASCII cijfers omgezet worden.

Het omzetten van de hoek in graden naar radialen gebeurt volgens :
 $1 \text{ graad} = \pi/180 \text{ rad}$.

De volgende tabel geeft enkele voorbeelden :

1 gr.	= 0.0174533	= 35 FA 0E 7B
10 gr.	= 0.174533	= C2 B8 32 7E
20 gr.	= 0.349066	= C2 B8 32 7F
30 gr.	= 0.523598	= 92 0A 06 80
40 gr.	= 0.698131	= BB B8 32 80
45 gr.	= 0.785399	= DA 0F 49 80

4.6

BEREKEN RND (1)

Deze functie berekent een (pseudo) random getal. Dit getal ligt tussen 0 en 1 en wordt als SP in WRA1 gezet.

```
BEGIN  XOR A      AF
        INC A      3C      maak A = 1 en zet vlag NZ
        CALL 446B   CD 6B 44 bereken RND (1)
```

Het resultaat staat nu als SP in WRA1.

Met deze zelfde routine kunt u precies dezelfde RANDOM getallen maken, die ook in BASIC m.b.v. RND (1) geprint worden, als van te voren 3 tellers op nul gezet worden t.w. : &H 6214 = 0 ; 6215 = 0 ; 6216 = 0 en &H 6237 t/m 623A = 52 C7 4F 80

Dit laatste SP getal is een startwaarde die ook door BASIC ingelezen wordt vanaf ROM adres &H 23FE - 2401.

Na deze voorbereiding volgt de RND routine zoals boven bij BEGIN. Omdat het vaker voor zal komen dat er (een of meerdere) RANDOM getallen nodig zijn met een INTEGER waarde, liggende tussen 0 en een eindwaarde, volgt er een tweede routine die deze mogelijkheid biedt.

4.7

BEREKEN INT (10 * RND (1))

Deze routine levert RND getallen, met een gehele waarde liggende tussen 0 en 10.

Het aantal en de eindwaarde (= 10) zijn vrij instelbaar.

```
START  LD B,10      06 10      B = teller voor &H 10 RND -
        PUSH BC     C5          store teller          getallen
        XOR A       AF
        INC A       3C
        CALL 446B   CD 6B 44 : maak RND, als SP < 1 in WRA1
        LD A,04     3E 04      zet type op SP
        LD (63B6),A  32 B6 63
        LD HL, SP.ADRES 21 .. .. HL = pointer naar EINDWAARDE
        CALL 376E    CD 6E 37   verplaats EINDWAARDE naar BC/DE
        CALL 35C9    CD C9 35   vermenigvuldig BC/DE * RND
        CALL 3937    CD 37 39   omzetten SP naar INTEGER in WRA1
        LD HL,(650D) 2A 0D 65 :
        CALL 3E9A    CD 9A 3E : zet resultaat op het scherm
        POP BC       C1          pak teller
        DJNZ START  10 E0      herhaal
        RET          C9
```

SP.ADRES 00 00 20 84 SP voorstelling van EINDWAARDE=10

Deze routine PRINT de gewenste RND getallen op het scherm ; voor de berekening is (o.a.) gebruikgemaakt van de bekende routines voor RND (zie 4.6), omzetten in INTEGER (zie 4.2) en PRINT op scherm (3.1)

Uit de reeds gegeven behandeling van INT (X), SQR (X) en SIN (X) blijkt een algemene wijze van aanroepen te gelden, die ook blijkt op te gaan voor de volgende nu te behandelen functies (deze zullen daarom in het kort worden aangegeven). De algemene wijze van aanroep is :

1. zet het type klaar (= zet 04 in &H 63B6)

2. zet het argument als SP klaar in WRA1.

(doe dat b.v. via LD HL, BUFPTR ; CALL 375D : move SP naar WRA1).

3. roep de functie aan; het resultaat staat dan na afloop als SP in WRA1

Voor de volgende functies volgt hier het aanroepadres :

4.8	ABS (X) = CALL 371E	4.11	EXP (X) = CALL 43C4	4.14	TAN (X) = CALL 456A
4.9	ATN (X) = CALL 457F	4.12	LOG (X) = CALL 3583		
4.10	COS (X) = CALL 44D7	4.13	FIX (X) = CALL 3924		
4.15	X MOD Y				

Vereiste invoer : X in DE als INTEGER van 2 byte

Y in HL als INTEGER van 2 byte

Het resultaat = DE MOD HL komt als integer in HL en ook in WRA1 te staan

LD DE, 000F 11 0F 00 bv. invoer X = 15

LD HL, 0004 21 04 00 Y = 4

CALL 3AC2 CD C2 3A resultaat HL = 15 MOD 4 = 0003

Dick van den Berge (c) - H.Boschstraat 10 - Hazerswoude (dorp) - 01728-8239
31-03-87 EDUKATIEVE- & SYSTEEM SOFTWARE - Broederhof 11 - 5504 JC Veldhoven

5.1 OPTELLEN van INTEGERS.

Deze routine telt 2 INTEGERS op die in HL, resp. DE staan ; hun som komt in HL te staan ; de inhoud van DE blijft onveranderd. Als er overflow ontstaat ($\text{som} > 2^{15}$), worden beide waarden eerst omgezet in SP en dan opgeteld. Het resultaat staat dan in WRA1. Vb. tel op HL = 8 en DE = 7.

```
LD A,02      3E 02      zet type op INTEGER
LD (63B6),A  32 B6 63
LD HL,0007   21 07 00   HL = 07
LD DE,0008   11 08 00   DE = 08
CALL 39E6    CD E6 39   tel op : HL = HL + DE
                        Als de type vlag = 04, was er overflow
```

5.2 AFIREKKEN van INTEGERS.

Deze routine trekt het INT in HL af van het INT in DE. Het verschil staat in HL. Vb. bereken $50 - 10 = \&H\ 32 - \&H\ 0A$.

```
LD A,02      3E 02      zet type op INTEGER
LD (63B6),A  32 B6 63
LD HL,000A   21 07 00   HL = 0A
LD DE,0032   11 08 00   DE = 32
CALL 39DA    CD DA 39   trek af : DE - HL = 32 - 0A = 28
```

5.3 VERMENIGVULDIGEN van INTEGERS

Deze routine berekent het produkt HL * DE ; het resultaat staat in HL. Als er overflow optreedt, wordt er een SP vermenigvuldiging uitgevoerd met resultaat in WRA1. Vb. bereken $7 * 8$

```
LD A,02      3E 02      zet type op INTEGER
LD (63B6),A  32 B6 63
LD HL,0007   21 07 00   HL = 07
LD DE,0008   11 08 00   DE = 08
CALL 3A06    CD 06 3A   Produkt in HL = &H 0038 = 56
```

5.4 DELEN van INTEGERS.

Deze routine deelt DE door HL : beide INTEGERS worden voor de deling omgezet in SP ; het quotient komt als SP in WRA1. Vb. bereken $100 : 10 = \&H\ 0064 : \&H\ 000A$.

```
LD HL,000A   21 0A 00   HL = 0A
LD DE,0064   11 64 00   DE = 64
CALL 2E71    CD 71 2E   Deel DE/HL = 100 / 10 = 10
                        Het quotient staat in WRA1 nl. : 00 00 20 84 = 10
```

5.5 INTEGER-DELING

Deze routine levert het INTEGER deel van de deling DE / HL, dwz. in BASIC notatie : $\text{INT} (\text{DE} / \text{HL})$. Vereiste invoer : DE en HL beide als 2 byte (Hex) INTEGER. Het resultaat komt als 2 byte INTEGER in HL en ook in WRA1 te staan. Het blijkt dat de CALL 3A5D ook nog de "REST" van de deling kan opleveren : na deze CALL is nl. $\text{DE} = 2 * \text{"REST"}$; de laatste 3 opdrachten delen DE door 2, zodat na afloop DE de REST bevat.

```
LD DE, 000F   11 0F 00   invoer DE = 15
LD HL, 0004   21 04 00   HL = 4
CALL 3A5D     CD 5D 3A   int-deling HL = INT ( 15 / 4 ) = 0003
XOR A         00 00 00   DE = 0006
RR D          0F 00 00   Halveer DE
RR E          0F 00 00   DE = DE / 2 = 0003 = "REST"
```

N.B. de "REST" kan ook verkregen worden via de MOD fct : zie 4.15

N.B. verwar deze INTEGER-DELING niet met de DELING v INTEGERS : zie 5.4

Dick van den Berge (c) - H.Boschstraat 10 - Hazerswoude (dorp) - 01728-8239
31-03-87 EDUKATIEVE- & SYSTEEM SOFTWARE - Broederhof 11 - 5504 JC Veldhoven

Alle routines die de Interpreter gebruikt liggen vast in ROM ; u kunt hier wel PEEKen maar niet POKEn, d.w.z. u kunt er niets aan veranderen.

In de latere versie van BASIC NL is hierin verandering gebracht door in het ROM sprongen aan te brengen naar het RAM-gebied. Op dit RAM-adres staat dan vaak &H C9 (= Return); in principe is er door deze heen- en weer terugsprong niets veranderd.

U kunt nu echter wel ingrijpen door in het RAM een extra, eigen, routine tussen te voegen en pas daarna terug te springen.

Deze RAM-adressen waar naartoe gesprongen wordt, heten HOOKS ; het veranderen van deze HOOKS om een eigen routine in te lassen, heet " het ombuigen van de HOOK ".

De P-2000 heeft een veertien-tal HOOKS (hoe nuttig HOOKS kunnen zijn, blijkt uit het feit dat de MSX er meer dan 100 heeft).

Elke HOOK bestaat uit 3 opeenvolgende bytes : de reden daarvan is dat er dan een CALL nn opdracht precies inpast.

De 14 HOOKS liggen van &H 60C0 t/m &H 60EB .

Bij het opstarten worden deze adressen gevuld met beginwaarden die u terug kunt vinden in de tabel &H 18D4 t/m 18FF.

U ziet b.v. als inhoud van &H 60C0 : C3 86 13 = JP 1386

60C3 : C3 9A 13 = JP 139A enz.

Alvorens u een HOOK gaat veranderen, is een gedetailleerde kennis nodig over het gebied WAAR de sprong VANDAAN kwam en WAAR hij NAAR TOE moet.

De ingreep vindt n.l. plaats in een reeds lopend proces en de verandering mag dit proces niet storen.

Meestal lukt dit wel door alle registers te redden en na afloop weer terug te zetten. Zoals u in de volgende voorbeelden kunt zien, geeft het verbuigen van HOOKS mogelijkheden, die anders niet vervulbaar zijn, zoals :

Single Step Basic *

Funktietoetsen

Andere cursor

NO-LIST / Print FREE MEM *

Nieuwe BASIC commando's *

Cursor besturing *

Achteruit LISTEN

* Noot : Reeds gepubliceerd in P2000 gg Nieuwsbrief no. 10.

6.1 HOOKS IN DE P-2000 T

adres	Inhoud	Uit te voeren opdracht	Aangeroept door
&H 60C0	JP 1386	zet char.in A op scherm	LIST, PRINT, EDIT
60C3	JP 139A	stuur 1 regel naar printer	LPRINT, LLIST, NEW
60C6	JP 1A12	LPRINT CHAR.in A	LPRINT
60C9	JP 1758	CLOAD	CLOAD
60CC	JP 16F0	CSAVE	CSAVE
60D0	00 00 00		na elk Basic-commando 'START'toets
60D3	00 00 00		BASIC READY WACHTILUS LIST
60D6	JP 0029	CHECK KB STATUS	zie 60D0 / 60D3
60D9	JP 1956	WACHT op KB TOETS	BASIC READY WACHTILUS
60DC	JP 247B	OUTPUT ERROR MESSAGE	CSAVE*ARRAY indien ERROR
60E0	JP 1A9B	ga in de EDIT stand	EDIT, INPUT, LINEINPUT
60E3	RET	geen	'STOP' en 'RETURN' toets
60E6	RET	geen	RST 10 JP 1013 JP 60E6
60E9	RET	geen	N.B. de enige vrije RST alle KB toetsen met ASCII >=12

6.2 CURSOR UITZETTEN

De routine 1.8 zet de cursor AAN (of UIT) door op adres &H 6013 een 1 (of 0) te plaatsen ; dit houdt in dat de cursor alleen maar uitgezet kan worden TIJDENS het uitvoeren van een BASIC-programma. Zogauw het programma klaar is, springt de computer naar de BASIC READY wachtlus, zet "O.K." op het scherm en ook de cursor is weer terug. Deze cursor die in de Directe Mode, of in de EDIT stand verschijnt, kunt u NIET laten verdwijnen (b.v. met POKE &H 6013,0), omdat deze cursor met opzet, vlak voor de entree in de wachtlus, nog even AANGEzet wordt.

Omdat echter hierna nog het HOOKADRES &H 60D3 gepasseerd wordt, kan met de volgende machinetaalingreep, toch nog de cursor UITgezet worden.

&H 60D3 CALL 6150 CD 50 61 Ombuiging van de HOOK

6150	EXX	D9	Save registers
	CALL 1AE1	CD E1 1A	zet cursor UIT
	EXX	D9	herstel registers
	RET	C9	terug naar wachtlus

OPM.: het vullen van &H 60D3 t/m 60D5 MOET met het Monitor/Assembler programma gebeuren en NIET met POKE opdrachten vanuit BASIC. (de 1e POKE opdracht zou de lus verstoren die nog in de 2e en 3e POKE gebruikt moet worden).

6.3 CURSOR VERANDEREN

De volgende routine laat zien, dat door een ingreep op &H 60D3 niet alleen de cursor uitgezet kan worden, maar ook veranderd kan worden in een willekeurig ander CHARACTER.

Het principe is : zet de nieuwe cursor neer
wacht op een toetsindruk
doe nieuwe cursor weer uit

Een complicatie is, dat &H 60D3 ook gebruikt wordt door de LIST routine (o.a.), deze mag niet gestoord worden, zodat we hiervoor een omleiding moeten inbouwen.

&H 60D3 JP 6150 C3 50 61 Ombuigen van de HOOK

6150	EX(SP),HL	E3	
	LD A,L	7D	check of &H 1947 op STACK staat
	CP 47	FE 47	omleiding voor LIST e.a. routines
	EX (SP),HL	E3	
	JR Z ----	28 04	
	JP 0029	- C3 29 00	
	RET	- C9	
	EXX ----	D9	save registers
	CALL 1085	CD 85 10	haal cursoradres in HL
	LD A,41	3E 41	zet nieuwe cursor 41 = "A"
	LD (HL),A	77	op het scherm
	CALL 0029	-- CD 29 00	wacht op toetsindruk
	JR Z ----	28 FB	
	LD A,80	3E 80	doe nieuwe cursor weer uit
	LD (HL),A	77	
	EXX	D9	herstel registers
	POP BC	C1	clear STACK
	JP 1949	C3 49 19	hervat oude loop

6.4 NIET LISTBAAR PROGRAMMA (bescherming van BASIC programma's).

```
&H 60D2   INC HL   23
      60D3   DEC HL   2B
```

Omdat de LIST opdracht &H 60D3 passeert, wordt door DEC HL de LISTING van een BASIC programma volledig onleesbaar.
Omdat RUN via &H 60D2 de compenserende INC HL passeert, blijft het BASIC programma normaal 'RUN'baar, terwijl het toch niet 'LIST'baar is.

6.5 SINGLE STEP voor BASIC programma's.

Na de uitvoer van elke BASIC opdracht wordt &H 60D0 gepasseerd ; als we hier dus een (tijdelijk) oponthoud inbouwen, kunnen we de Basic opdrachten een voor een, na toestemming, laten uitvoeren. Deze Single Step mogelijkheid is handig bij het zoeken naar BASIC programmafouten.

Voor een uitgebreidere beschrijving zie de P-2000 g.g.-Nieuwsbrief no.10 (nov.1984) pag.8.

Voor een eenvoudige Single Step is niets anders nodig dan :

```
&H 60D0   CALL 0026   CD 26 00
```

Het BASIC programma stopt nu na elke opdracht : door op een willekeurige toets te drukken, geeft u toestemming om door te gaan.

F U N K T I E T O E T S E N

De P-2000 kent al enkele Functietoetsen b.v. de TOETSEN : CLEAR SCREEN, START, LIST, EDIT, ZOEK en FORMAT op het kleine toetsenbord.

Deze funktietoetsen reageren alleen als men in de Directe Mode is. De STOP toets is een voorbeeld van een funktietoets, die reageert tijdens uitvoer van een (BASIC) programma.

Nieuwe funktietoetsen kunnen toegevoegd worden door ingreep via de HOOK &H 60E9, te gebruiken vanuit de Directe Mode, en door ingreep via HOOK &H 60D0, te gebruiken TIJDENS BASIC executie.

Voor beide gevallen geven we een voorbeeld.

Stel we willen beschikken over een nieuwe Functietoets, die tijdelijk de scherm inhoud onzichtbaar maakt, zodanig dat dit later weer hersteld kan worden.

6.6 FUNKTIE TOETS in Directe Mode

In de Directe Mode worden de toetsen onderscheiden in 2 groepen met resp. ASCII codes kleiner en groter of gelijk aan 128.

De 2e groep (≥ 128) kan nu via HOOK &H 60E9 onderschept worden.

Onze nieuwe Functietoets moet dus van te voren een code ≥ 128 gekregen hebben : dit kan gebeuren via de correctietabel &H 6094 (zie routine 2.9 Verwisselen van toetsen).

Kies als nieuwe ASCII code een getal > 133 , omdat de codes 128-133 al bezet zijn door resp. ZOEK, FORMAT, DEF, START, EDIT en LIST.

Op het kleine toetsenbord is de Toets SHIFT 2 nog vrij ;

deze zullen we veranderen in ASCII code 136.

Het onzichtbaar maken van het scherm gebeurt via machinetaal omzetting van BASIC opdracht OUT 48,40.

vervolg
6.6

&H 6094	SD 61	Adres van nieuwe correctietabel.	
60E9	JP 6150	C3 50 61	
6150	CP 88	FE 88	is het SHIFT 2
6152	RET C	D8	zo neen : terug
6153	LD A,28	3E 28	zo ja : zet scherm 2 (rechter)
6155	OUT 30	D3 30	op de buis
6157	CALL 0026	CD 26 00	wacht tot willekeurige toets
615A	JP 1FC6	C3 C6 1F	terug naar BASIC
615D	01		Aantal paren te verwisselen
615E	82		toetscode SHIFT 2 toets
615F	88		gewenste ASCII code

6.7 FUNKTIETOETS tijdens BASIC programma executie.

&H 60D0	CALL 6160	CD 60 61	
6160	CALL 0029	CD 29 00	check KB status
	RET Z	C8	ga terug als geen toets
	RET C	D8	ga terug als STOP toets
	CALL 193A	CD 3A 19	haal ASCII code van de toets
	CP 88	FE 88	is het SHIFT 2
	RET NZ	C0	nee : ga terug
	PUSH BC	C5	:
	PUSH DE	D5	: save alle registers
	PUSH HL	E5	:
	PUSH AF	F5	:
	LD A,28	3E 28	zet 2e scherm
	OUT 30	D3 30	op de buis
	CALL 0026	CD 26 00	wacht tot willekeurige toets
	XOR A	AF	1e scherm
	OUT 30	D3 30	weer zichtbaar
	POP AF	F1	:
	POP HL	E1	:
	POP DE	D1	: herstel alle registers
	POP BC	C1	:
	RET	C9	voortzetting van programma

Ook hier is via de correctietabel &H 6094 toetscode 82 in 88 veranderd. U kunt nu een willekeurig, lopend BASIC programma, onderbreken door op SHIFT 2 te drukken : het beeld verdwijnt, totdat u een willekeurige toets indrukt ; het programma gaat dan door, waar het gebleven was. U kunt meerdere en ook andere funktietoetsen benoemen door de correctietabel uit te breiden.

U kunt ook andere opdrachten laten uitvoeren (b.v. CLEAR SCREEN = CALL 121B enz.) door deze op te nemen tussen de PUSH en POP opdrachten. Als de funktietoets zowel in Directe Mode als tijdens het RUNNEN moet reageren, moet u beide routines achterelkaar opnemen.

Opm.: Als het programma na een willekeurige toets niet opnieuw wil verdergaan, moet u voor de CALL 0026 opnemen :

```
XOR A      AF
LD (600C),A 32 0C 60
```

De machinetaal is n.l. zo snel dat de SHIFT 2 toets nog ingedrukt is als de test op een willekeurige toets al uitgevoerd wordt : Zet daarom eerst de KB bufferteller terug op nul.

Omdat &H 60D3 in de (grote) BASIC wachtlus voorkomt, maar ook, als opvolger van &H 60D0, in de Executielus, moet het mogelijk zijn via een enkele HOOK (= 60D3) een funktietoets te maken, die werkt, zowel in de Directe Mode, als ook tijdens het RUNnen van een programma.

Hier volgt dan ook een 2e, verbeterde, versie van de "Verberg het scherm" funktietoets die de beide mogelijkheden van 6.6 en 6.7 in een routine combineert.

&H 60D3 JP 6150

6150	CALL 0029	CD 29 00	check KB status
	RET Z	C8	ga terug als geen toets
	RET C	D8	ga terug alss STOP toets
	LD A, (6000)	3A 00 60	pak toetscode uit KB buffer
	CP 44	FE 44	is het toets 1/4
	RET NZ	CO	nee : terug, het is een andere toets
	XOR A	AF	set Z : er is nu geen toets (meer)
	PUSH BC	C5	save alle registers
	PUSH DE	D5	
	PUSH HL	E5	
	PUSH AF	F5	
	LD A, 28	3E 28	zet 2e scherm
	OUT 30	D3 30	op de buis
	XOR A	AF	
	LD (600C), A	32 0C 60	reset KB bufferteller
	CALL 0026	CD 26 00	wacht op willekeurige toets
	XOR A	AF	herstel
	OUT 30	D3 30	1e scherm
	POP AF	F1	
	POP HL	E1	
	POP DE	D1	
	POP BC	C1	
	RET	C9	voortzetting wachtlusprogramma

U kunt elke toets tot funktietoets benoemen door zijn toetscode (zie Gebruiksaanwijzing BASIC NL p.151) in de plaats van CP 44 te zetten.

6.9 P I E P E N D T O E T S E N B O R D V I A 6 0 D 9

Vlak voor de routine, die van een (reeds geconstateerde) toets de toetscode gaat ophalen, is op 60D9 een HOOK geplaatst.

Als we via deze HOOK eerst nog even de geluidsroutine (de "BEEP" op CALL 0032) aanroepen, hoort u bij elke toetsindruk een piep-geluid :

&H 60D9 JP 6150 C3 50 61

6150	CALL 0032	CD 32 00	piep-routine
6153	JP 1956	C3 56 19	haal toetscode

In de P2000 gg Nieuwsbrief no.10, nov 1984, p.28 is dit zelfde effect bereikt via een hardware schakeling met een handvol onderdelen : hier ziet u duidelijk wat een omgebogen HOOK met 6 extra byte vermag.

We willen een digitale tijdsaanwijzing op een hoekje van het scherm maken ; omdat de klok moet doorlopen, zowel tijdens het RUNNEN van een (ander) programma, als tijdens het wachten, is 60D3 de aangewezen HOOK.
De tijd zelf ontleen we aan de ingebouwde "klok" op &H 6010 / 6011 : dit vakje wordt elke 20 msec met 1 verhoogd, totdat 65535 bereikt is, want 65536 is weer 0, zodat telkens na ca. 21 minuten de klok terugspringt ; omdat bijhouden hoe vaak dit gebeurt en daarvoor corrigeren, veel rekenwerk geeft, is gekozen voor het "Km.teller" principe : accumuleer de 20 msec pulsen, totdat er 50 geweest zijn, reset de 20 ms teller, en verhoog tegelijk de klok met 1 seconde.

&H 60D3	CALL 6156	CD 56 61	
6156	EXX	D9	save alle registers
	LD A, (6010)	3A 10 60	pak huidige klokwaarde
	LD HL, (6154)		pak vorige klokwaarde
	CP L	BD	is de huidige al groter ?
	JR NZ verder	20 02	zoja, spring
terug	EXX	D9	zonee, ga dan maar terug
	RET	C9	
verder	LD (6154),A	32 54 61	bewaar de nieuwe huidige klok
	CP 32	FE 32	zijn er al 50 pulsen geweest ?
	JP NC terug	30 F7	nee, dan terug
	SUB A,32	D6 32	ja, verminder dan hun aantal met 50
	LD (6010),A	32 10 60	en bewaar als huidige klok,
	LD (6154),A	32 54 61	en als vorige klok.
	LD HL,6153	21 53 61	uren min sec
	CALL 61AB	CD AB 61	6150 6151 6152 6153 6154 KLOKBUFFER
	CP 60	FE 60	UPDATE KLOKBUFFER : 1 sec erbij
	JR C scherm	38 11	zijn er nu 60 sec ?
	CALL 61AB	CD AB 61	nee, spring
	CP 60	FE 60	ja, UPDATE KLOKBUFFER : 1 min erbij
	JR C scherm	38 0A	zijn er nu 60 min ?
	CALL 61AB	CD AB 61	nee, spring
	CP 24	FE 24	ja, UPDATE BUFFER : 1 uur erbij
	JR C scherm	38 03	zijn er 24 uur voorbij ?
	CALL 61AB	CD AB 61	nee, spring
scherm	LD B,03	06 03	ja, UPDATE reset uren op 0
	LD HL, 6150	21 50 61	zet KLOKBUFFER op scherm
	LD DE, 5020	11 20 50	HL = bron adres
6194	XOR A	AF	DE = doel adres
	RLD	ED 6F	ga nu eerst 1 byte naar 2 ASCII omzetten
	ADD 30	C6 30	
	LD (DE),A	12	maak ASCII
	AND OF	E6 0F	zet 1e cijfer van UREN op scherm
	RLD	ED 6F	
	ADD 30	C6 30	roteer 2e cijfer in A
	INC DE	13	maak ASCII
	LD (DE),A	12	schermadres + 1
	RLD	ED 6F	zet 2e cijfer van UREN op scherm
	INC DE	13	roteer door : init de MIN
	INC DE	13	1 spatie overslaan
	INC HL	23	DE. schermadres van MIN
	DJNZ 6194	10 EB	BUFFERptr. naar MIN
			herhaal : 2e keer naar MINUTEN
			3e keer naar SEC.
61AA	EXX	D9	
	RET	C9	Exit klokroutine

&H 61AB	XOR A	AF	KLOKBUFFER BIJWERKEN :
	LD (HL),A	77	reset sec : = 0 (resp.min : = 0)
	DEC HL	2B	ptr.naar "min" adres
	LD A, (HL)	7E	pak de "minuten" (resp.uren)
	INC A	3C	verhoog min : = min + 1 (resp.uur :
			= uur + 1)
	DAA	27	noteer in decimale (BCD) cijfers
	LD (HL),A	77	1 byte bevat 2 BCD cijfers
61B2	RET	C9	

Deze klokroutine is wat langer omdat er meerdere dingen moeten gebeuren :
 &H 6010 wordt opgehoogd volgens een "stapjes" kromme ; de klokroutine is
 zo snel dat hij tijdens een stapje meerdere keren de tijd onderzoekt ;
 toch mag hij dan maar een keer een 20 msec puls noteren ; daarna wordt
 de oude stand opgeslagen in &H 6154 en steeds vergeleken met de momentane
 waarde.

Anderzijds kan een BASIC opdracht zo lang duren, dat een bepaald tijdsstapje
 helemaal niet gezien wordt : in deze periode kan de 50e puls gepasseerd zijn,
 daarom wordt er 50 afgetrokken en het (eventuele) restant bewaard in &H
 6010, ipv. een volledige reset op nul.

De gecumuleerde stand voor de uren, min en sec wordt bewaard in de klokbuffer
 &H 6150 - 6152 ; de tijd wordt hierin opgeslagen in decimale cijfers, dwz.
 "half acht 's-avonds" wordt genoteerd als 19 30 00.

Deze omzetting van binaire naar decimale cijfers wordt uitgevoerd door een
 enkele opdracht DAA ; zodoende kan de bufferinhoud (= de gewenste tijd)
 direct op het scherm worden gezet.

Een drievoudige aanroep vertaalt elk byte in 2 ASCII's en zet achtereenvolgens
 de uren, minuten en seconden rechtsboven aan het scherm.

U kunt de klok gelijkzetten door (m.b.v. MONITOR programma) de gewenste
 (decimale !) tijd in de buffer &H 6150 - 6152 te zetten.

Verlaat de MONITOR met QUIT en de klok loopt door, ook als u een ander
 (BASIC) programma gaat RUNNEN.

N.B. : Alleen tijdens CLOAD staat de klok stil omdat &H 6010 niet meer
 opgehoogd wordt ; als de klok niet precies gelijk loopt, komt dit
 omdat de pulsen niet precies om de 20 msec verschijnen ;
 knutselaars kunnen dit verhelpen door 49 of 51 pulsen af te wachten
 en / of een geschikt DELAY in te bouwen.

7.1 DELAY

Omdat machinetaal zo snel is, is vaak een vertraging nodig.
Een aantal hiervan komt in de CASSETTE-routines voor :

	delay	
CALL OADA	69 msec	Er worden geen registers veranderd.
CALL OADF	101	
CALL OADO	120	
CALL OAE4	261	
CALL OAF2	500	

In deze routines wordt niets anders gedaan, dan de registers B en C met een STARTIWAARDE te vullen en ze dan via een dubbele lus weer terug tot nul te laten tellen.

Een geschikte routine om zelf de STARTIWAARDE te kunnen opgeven is de volgende :

```
LD HL, nmm      21 . . . . STARTIWAARDE in HL
herhaal LD B,L   45          pak teller uit HL
DJNZ      10 FE      delay loop
DEC HL       2B
LD A,L      7D          Check of
OR H        B4          HL = 0
JR NZ      20 F8      zoniet, herhaal
```

Voor enkele waarden van HL, levert dit de volgende vertraging

```
HL = 000A = 10          0.4 msec
0064  10^2          27.4
03E8  10^3          666.4      = 0.7 sec
2710  10^4          6.8 sec
```

7.2 TERUG NAAR BASIC ; KOUDE START ; WARME START

Als u na het experimenteren met een (eigen) machinetaalroutine vreest, dat de STACK in de war is, zodat u zeer binnenkort een volledige CRASH te wachten staat, dan kunt u zich redden door naar BASIC terug te springen. Hiervoor komen 2 sprongadressen in aanmerking :

7.2.1 a. het KOUDE START ADRES via JP 1F66.

Dit is het adres waar BASIC ook zelf naar toe springt, als hij voor het eerst wordt opgestart : vandaar de naam KOUDE START, er waren nl. toch nog geen gegevens of variabelen in gebruik.

Het resultaat is daarom dan ook, dat alle BASIC programma's gewist worden, de Variabelen worden op nul gezet, maar ook de STACK wordt opnieuw in orde gemaakt en u eindigt met op het scherm de tekst :
" Philips Cassette Basic ", "OK".

7.2.2 b. het WARME START ADRES via JP 1FC4 (ook 1FC6 is mogelijk)

U komt nu ook in BASIC terecht, maar uw vroegere gegevens worden nu ontzien : uw (oude) BASIC programma en de bijbehorende Variabelen worden NIET gewist ; bovendien is de STACK weer in orde gemaakt. U eindigt in de BASIC wachtlus met "OK" op het scherm ; het BASIC programma is (nog) niet gestart.

OPM : de zwarte RESET KNOP veroorzaakt een KOUDE START sprong ; het NMI knopje, zoals beschreven in de P2000 Nieuwsbrief no.11 (feb 85, p.55) veroorzaakt een WARME START sprong : dit laatste kan dus hoogst nuttig zijn, als uw BASIC of machinetaal programma "vastzit" (= KB reageert niet meer) ; zonder uw programma te wissen, kunt u zich dan weer "bevrijden".

Een andere mogelijkheid is, dat u vanuit machinetaal wilt terugspringen naar BASIC, zodanig dat het BASIC PROGRAMMA meteen gestart wordt.
 Naar keuze kunt u starten met de eerste BASIC REGEL, of met een van te voren opgegeven REGELNUMMER.
 U springt terug naar de 1e BASIC REGEL door aanroep van het adres van de "RUN" routine, als volgt :

```
XOR A      AF      set FLAGS Z, NC
JP 28D4     C3 D4 28 Sprong naar "RUN" zonder regelnummer.
```

De "RUN" routine verwacht dat de Z en NC vlag gezet zijn : hiervoor zorgt de opdracht XOR A.
 Om naar een bepaald regelnummer te springen, is de volgende routine nodig :

```
XOR A      AF
INC A      3C      zet vlag op NZ
SCF        37      zet Carry vlag
LD HL,6150 21 50 61 HL : = pointer naar Regelnummer
JP 28D4     C3 D4 28
```

U springt naar hetzelfde "RUN"adres : dit keer verwacht de computer dat de NZ en C vlag gezet zijn. HL is een pointer, deze wijst op een bufferadres (&H 6150) en op dit adres moet van te voren het gewenste regelnummer ingevuld worden : N.B. dit regelnummer moet in ASCII code ingevuld worden. B.v. als u RUN 10 wilt laten uitvoeren :

```
moet op &H 6150  &H 31  gezet worden ( &H 31 = 49 = ASCII van 1 )
en op      6151    30      (      30      48      0 )
op      6151    00      ( afsluiten met echte nul )
```

De keuze van het bufferadres &H 6150 is willekeurig, elk ander adres is ook goed ; het adres heeft NIETS te maken met de locatie in het BASIC programma waar het eigenlijke regelnummer staat ; het dient alleen als doorgeefluik om het regelnummer aan de RUN routine te overhandigen.

Deze routine laat zien dat zelfs als machinetaal gebruikt wordt, toch niet alles automatisch met flitsende snelheid verloopt. Hiertoe zullen we het witte cursor blokje over het scherm bewegen door op de toetsen met de cursorpijltes te drukken. De "normale" routine die de toetscode van een ingedrukte toets ophaalt is CALL 0026 (zie 2.2) ; deze gebruiken we als volgt :

```

START  CALL 0029    CD 29 00    Check KB op "STOP" toets
      RET C        DB          als "STOP" dan terug naar MONITOR
      JR Z START   28 FA          blijft wachten op toets
      CALL 0026    CD 26 00    haal nu de toetscode in A
      CALL 1959    CD 59 19    omzetten toetscode naar ASCII
      CALL 1386    CD 86 13    verplaats cursor
      JR SIART     18 EF        herhaal

```

N.B. Vergeet nooit om zelf een "STOP" controle in te bouwen, want omdat u niet in BASIC werkt, doet de gewone "STOP" het niet. De snelste cursorverplaatsing krijgt u hier door de toets ingedrukt te houden, echter de beweging blijft traag ! Dit komt omdat CALL 0026 de toets leest uit de KB-BUFFER : nu gaat het lezen wel snel, maar daarna is de buffer LEEG en het vullen met een nieuwe toetswaarde gebeurt pas bij het volgend KB-interrupt, dwz. pas 20 msec later : zo komt het, dat u voor 40 toetsindrukken $40 * 20 \text{ ms} = 0.8 \text{ sec}$ moet wachten om de cursor een schermbreedte te laten doorlopen.

Gelukkig kan het ook sneller, door niet op het vullen van de KB-BUFFER te wachten, maar door zelf alvast opdracht te geven de KB-lijnen te gaan scannen : dit gebeurt in de routine op adres &H 0038 en deze kan (met opzet) met een zeer korte opdracht RST 0038 = FF (zie 2.6) aangeroepen worden :

```

START  CALL 0029    CD 29 00    Check op "STOP"
      RET C        DB          als "STOP" dan terug naar MONITOR
      JRZ START   28 FA          blijft wachten op toets
      RST 0038     FF          doe KB scan
      LD A, (600D)  3A 0D 60    pak de toetscode uit &H 600D
      CP FF        FE FF          als er geen toets meer was
      JRZ START   28 FA          spring dan terug
      CALL 1959    CD 59 19    omzetten toetscode naar ASCII
      CALL 1386    CD 86 13    verplaats cursor
      JR START     18 EA        herhaal

```

RST 38 scant alle toetsenbordlijnen (zie 2.6) en zet de gevonden toetscode in &H 600D ; als er geen toets (meer) was, wordt teruggesprongen.

Deze routine verplaatst de cursor zo flitsend snel, dat u hem niet eens zult zien bewegen : inbouw van een vertraging (zie 7.1) is zeker nodig om ons oog wat tijd te gunnen.

Deze routine kan goed dienen als basis voor eigen gemaakte objecten (animatie, sprites). De gewone lettertoetsen worden ook op het scherm gezet : u zult verstoeld staan van uw typesnelheid !